

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kohteiden nimet:	KAARELANPUISTO JA KARTANONHAKA OmaStadi 2.0 Mätäjokilaakson kaupunkipuisto, Läntisen Helsingin keskuspuisto	Piirustus nro:t:	VIO6269/1, 2 ja 3
Selostuksen laati:	Sari Knuuti Projektipäällikkö	pvm:	2.12.2022
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	pp.kk.vvv
	Maankäyttöjohtaja	pvm:	pp.kk.vvv

Kohde ”Mätäjokilaakson kaupunkipuisto, Läntisen Helsingin keskuspuisto”, on OmaStadi 2.0 -hankkeessa annettu nimi viheralueelle, joka sijoittuu Kaarelanpuistoon ja Kartanonhaka-puistoon ja sijaitsee Kaarelan (33.) kaupunginosassa, Malminkartanon-Kannelmäen osa-alueella. Se on laaja maiseman, luontoarvojen ja virkistystä palvelevien toimintojen kokonaisuus. Alue on voimassa olevissa asemakaavoissa osoitettu puistoksi tai lähivirkistysalueeksi VL-, VP- ja P-merkinnöillä. Mätäjokilaakson kaupunkipuisto on esitetty piirustuksissa VIO 6269/1, 2 ja 3.

Puistosuunnitelma on voimassa olevien asemakaavojen mukainen.

Suunnitelmat on laadittu alueen asukkaiden OmaStadi 2.0 -ehdotuksen pohjalta. Aluetta toivotaan kehitettäväksi identiteetiltään vahvana läntisen Helsingin keskuspuistona.

Lähtökohdat

Mätäjokilaakson kaupunkipuisto sijaitsee Malminkartanon ja Kannelmäen välisellä alavalla laaksoalueella, jonka halki virtaa Mätäjoki. Mätäjokivarsi on erittäin suosittu laaja lähivirkistysaluekokonaisuus, jossa on maisemallisesti ja toiminnallisesti eriluonteisia osia sekä joenvarren monipuolisia luontoarvoja.

Tarkasteltava puistoalue rajautuu lännessä Kartanonhaan viljelypalsta-alueeseen, pohjoisessa Malminkartanon asuinalueeseen ja Kaarelanpuiston metsään, idässä Kannelmäen asuinalueeseen ja etelässä niittyalueisiin. Mätäjoki virtaa alueen halki ja muodostaa laajan lampimaisen osuuden alueen eteläosassa. Alueen keskipaikoilla on junaradan ratasilta. Mätäjoen itäpuolella sijaitsee alueen kävelyn ja pyöräilyn vilkas pääreitti. Jokea ylittävät useat kävelysillat, jotka muodostavat keskeisiä yhteyksiä Kannelmäen ja Malminkartanon välillä.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Alue palvelee erityisesti Kannelmäen ja Malminkartanon asukkaita ympäri vuoden monipuolisena ulkoiluympäristönä sekä kävelyn ja pyöräilyn kulkuyhteytenä. Mätäjokivartta käyttävät Kaarelan suuralueen lisäksi myös esim. Lassilan, Konalan ja Piitäjänmäen asukkaat.

OmaStadi 2.0 -ehdotuksen mukaan alueelle toivottiin mm. lisää kävelyreittejä myös joen länsipuolelle, valaistusta, penkkejä ja piknik-paikkoja. Alueen identiteettiä haettiin vahvistaa, ja alkuperäisessä ehdotuksessa oli mainintoja myös tanssipaviljongista ja WC:stä. OmaStadi-ehdotusta muokattiin asukkaiden kanssa tehdyn maastokävelyn, 19.9.2022 pidetyn asukastilaisuuden sekä esillä olleen alustavan luonnoksen pohjalta. Keskeisiksi nousivat alueen monipuoliset luontoarvot, joita haettiin vaalia, joten alustavasti ehdotettujen toimenpiteiden määrää vähennettiin.

Kaupunkipuistoalueen pinta-ala on noin 40 hehtaaria. Esitettävien toimenpiteiden alue on tähän nähden huomattavan pieni.

Toimenpiteitä on sovitettu yhteen samaan aikaan käynnissä olevan Helsingin niittyjen työkalupakki -hankkeen kanssa. Malminkartanon Mätäjokilaakson niityt on valittu OmaStadi-hankkeen Nurmikot niityksi -kohteeksi. Alueella on mahdollisuus muuttaa intensiivisesti hoidettavia nurmialueita vähemmän hoitoa tarvitseviksi niityiksi.

Alueelle aiemmin OmaStadi 1.0-hankkeen rahoituksella rakennettu suosittu grillipaikka on herättänyt myös vastustusta lähialueen asukkaissa. Grillipaikan ympäristöön ehdotetaan suojaavaa kasvillisuutta, uutta infokylttiä ja puomeja estämään autolla ajoa grillipaikalle.

Suunnitelman sisältö, kalusteet ja varusteet

Asukkaiden ehdottamien toimintojen sijoittelussa on otettu huomioon alueen kasvillisuus ja erityiset luontoarvot. Alueelle on esitetty mm. hienovaraisesti parannettavia polkuja, kaksi piknikpaikkaa ilman grillausmahdollisuutta, ajonestopuomeja, opastauluja, kehitettävää kasvillisuutta muutamiin kohtiin sekä lukuisia uusia penkkejä ja muutamia erillisiä istuimia (ei kuitenkaan luontoarvoiltaan herkimmille kohdille).

Alueelle sijoitetaan yleisopasteet puistokokonaisuuden pääsaapumiskohtiin Kannelmäen ja Malminkartanon suunnasta. Alueelle sijoitetaan muutamia muita opastauluja kertomaan alueen erityisistä luontoarvoista (esim. kutusoraikko) sekä kannustamaan siisteyteen. Alueelle ei sijoiteta uusia grillauspaikkoja, leikkivälineitä, turva-alustoja tai muita rakenteita.

Pintamateriaalit ja kasvillisuus

Mätäjokivarren länsipuolella kulkeva maastoon tallautunut polku parannetaan hake- tai purupintaiseksi Jouhipolun ja Urkupillinpolun välillä. Jalavametsikön halki kulkevan polun vierelle tuodaan muutamia maapuita kulkua ohjaamaan. Uudet piknik-alueet ovat kivituhkapintaisia.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Alueella olevat puut ja muu kasvillisuus säilytetään. Uusia puita ja pensaita istutetaan Soittajanpuistoon ja uusien piknik-paikkojen tuntumaan, sekä alueen pohjoisosaan. Malminkartanoon johtavan koivukujan pohjoispuolella olevan ympyräaiheen keskelle ehdotetaan kirsikkapuustutuksia. Osa Soittajanpuiston uudesta kasvillisuudesta on syötävää: hedelmäpuita ja marjapensaita. Nykyisen grillipaikan ympäristöön istutetaan kotimaisia havu- ja lehtipensaita. Alueen pohjoisosan reitin varrelle istutetaan muutamia salavia, ja lammen lähistölle ehdotetaan tammen istuttamista. Osaa alueen nykyisistä nurmipinnoista kehitetään kukkivaksi nurmeksi tai niityksi. Kukkasipuleita esitetään mm. puiden ja pensaiden alle muutamissa kohdissa.

Valaistus

Alueen valaistusta ei uusita tässä hankkeessa. Kaupunki on käynnistänyt osalla aluetta vanhojen puistovalaisimen uudistamisen led-valonlähdettä käyttäviksi, ja tämä uudistamistyö jatkuu erillisen suunnitelman ja aikataulun mukaan.

Mätäjoen ylityksen kohdalla radan eteläpuolella havaittiin valaistus hieman liian heikoksi. Kyseisellä kohdalla nykyisen puistovalaisimen edessä kasvavan puun oksistoa harvennetaan varoen, jotta valaisin valaisee kulkualuetta tehokkaammin.

Tasaus ja kuivatus

Tasaukset säilyvät nykyisellään. Mätäjoen luontoarvoiltaan merkittävään vesistöön ei kohdistu muutoksia. Alueelle ei osoiteta uusia hulevesiviemäreitä.

Esteettömyys

Mätäjokilaakson kaupunkipuiston pääkäytävät säilyvät esteettöminä ja talvikunnossapidettävänä. Uudet suunnitteluratkaisut täyttävät valtaosin esteettömyydelle asetetun perustavoitetasen. Hakepolkuja ei toteuteta esteettöminä.

Hoitoluokka

Mätäjokilaakson kaupunkipuiston hoitoluokkiin osoitetaan pieniä muutoksia niiltä osin, jossa nykyisiä nurmialueita muokataan niityiksi (hoitoluokkamuuotos A2 ja A3 / RAMS R2 ja R3 → B2 / RAMS A2).